

REDACTIUNEA,
ADMINISTRAȚIUNEA ȘI TIPOGRAFIA
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrierile nerăscutate nu se
primesc.
Manuscrise nu se returnează.
Inserate
se primesc la Administrație
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI DE ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachr.,
Nax. Angenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelt Nachr., Anton Oppelt.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII Erzsbet-körut).
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și invo-
ială. — RECLAME pe pagina
a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXXI.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și strălăitate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumea la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrație, Piața mare
târgului nr. 30, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esam-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 52

Brașov, Miercuri 5 (18) Martie.

1908.

Kossuth și fidelul său Hollo.

În anul acesta partidul independen-
tist maghiar și-a dat mai multă si-
lință ca în anii trecuți de a ridica
importanța serbării zilei de 15 Mar-
ție. Mai ales s'a observat atât în ca-
pitală, cât și în provincie tendința
de a lăți credința în popor că par-
tidul independențist, așa numiții kossu-
thiști n'au sacrificat nimic din prin-
cipiile lor, ci au fost și sunt siliți să
amâne numai în mare parte reali-
zarea principiilor, pentru ca să poată
corăspunde cerințelor reale dictate
de greutatea momentului.

Cea mai de căpetenie din enun-
ciațiunile aceste este a lui Francisc
Kossuth, conducătorul partidului in-
dependențist, ce a făcut-o la serbarea
din cercul lui electoral Czegled. Mi-
nistrul și-a luat cu sine pe nedes-
părțitul secretar de stat Sterenyi și
o ceată de deputați în frunte cu
Hollo, astăzi cel mai fervent dintre
aderenții săi.

Kossuth a vorbit în două rân-
duri. La sosire de pe balconul dela
primărie și la banchetul ce s'a dat
în amintirea zilei. La primărie a sa-
lutat aniversarea de 60 ani dela „re-
nașterea patriei” și făcând aluzie la
situația actuală a stăruit asupra „ade-
văratului patriotism”, care, zice, pre-
tinde multă stăpânire și abnegare de
sine și o muncă constantă și con-
științioasă.

Fiecare epocă are datoriile sale.
Înainte cu 60 de ani această datorie
consta în curaj, în îndrăzneală, a-
stăzi ea constă în știință, în munca
conștientă de ținta ei și problema ei e
azi mai grea, fiindcă nu înflorește la-
urii, ci omul adeseori simte numai
spini.

Ludovic Hollo, credinciosul lui
scutelnic, a întrebuițat ocazia să
strige în gura mare înaintea popo-
rului adunat, că „națiunea stă cu trup
și suflet în tabăra lui Francisc Kos-
suth, căci ea crede că sub condu-
cerea lui va câștiga ceace n'au nu-

tut de tot câștiga în anul 1848. Noi
ii urmăm, fiindcă el va fi mesia al
nostru, care ne va duce în țara liber-
tății”. În fine mulțamește Czegleden-
lor pentru credința lor cătră Kossuth.

La banchet ministrul Kossuth a
lăudat trezvia cetățenilor independenți
din Czegled și a condamnat apoi pur-
tarea aceloră, cari în vremuri grele
au părăsit partidul. Vedem, zise, că
oamenii cari zeci de ani au luptat în
contra principiilor partidului indepen-
dist, cer acum dela el ca să-și reali-
zeze neamănat principiile și ocăresc
partidul, fiindcă el eșecută ce a luat
asuprașiși nu este așa de prost ca să
se lase a fi pacalit de acești oameni.

Ce s'a putut s'a realizat din prin-
cipiile partidului și la ceace nu s'a
realizat partidul nici n'a renunțat.
Națiunea așteaptă dela el ca să-și
ia seamă care este datoria lui în
împrejurările date. Coalițiunea de as-
tăzi s'a format când patria a fost în
mare pericol și când trebuia să apere
constituția de cei ce voiau s'o nimi-
cească. Guvernul de atunci a voit să
înfrângă rezistența națională și aliân-
du-se cu inimizii națiunii să intro-
ducă votul universal.

„A voit să subjuge ginta maghiară
și să șteargă caracterul național al
statului”. Atunci conducătorii națiunii
au primit formarea cabinetului spre
a salva constituția și a împăca pe
regele cu națiunea. Au făcut-o tot
odată „spre a putea crea reforma
electorală cu națiunea și pentru na-
țiune.” Partidul a făcut cu puțință
regimul coaliției însă fără ași părăsi
principiile.

Până una alta trebuie să ne fa-
cem datoria și să creăm și reforma
electorală, ceace însă fără schimba-
rea regulamentului camerei nu este
cu puțință. Situația anormală a țării
pretinde mari virtuți patriotice. Na-
țiunea nu va părăsi partidul inde-
pendențist și pe vechiul său conducător.
Pentru acuma însă trebuie ca mem-
brii ai coaliției, care tot mai este ne-

cesară, să ne împlinim datoriile ce le-am
luat asupra-ne.

Am ținut a marca aici, aceste
declarațiuni ale lui Francisc Kossuth,
pentruca, cunoscându-le, să putem în-
țelege mai bine poziția ce o ia kos-
suthis-nul oficial față cu cele ce se
petrec azi în parlament și în afară
de parlament?

E întrebarea acum dacă oamenii
lui Kossuth sunt capabile de-a desfă-
șura „marele virtuți patriotice” ce le
cere acesta dela ei.

Catechismul germano-ungar. Printre
Svabii din Hânat și țara ungurească a fost
răspândit de câteva timp o cărtică, care
poartă numele de catechismul germano-
ungar și se vede că are mecierea să ser-
vească ca un fel de îndrumare a Svabilor.
Ca cetitorii noștri să-și facă o idee des-
pre modul cum e compus acest catechism,
vom cita unul din foarte numeroasele lui
puncte și anume întrebarea: *Când se va
cuminți Svabul?* Răspuns: Se zice spre a
ne batjocuri că „Svabul capătă minte la
40 de ani. Aceasta poate veni de acolo, că
la noi totdeauna a valorat mai mult cu-
vântul și sfatul celor mai bătrâni și es-
perți decât părerea copilărilor neesperți.
În anul 1907 se împliniră cei 40 de ani
decărd Maghiarii guvernează țara. Acum
voim noi Svabii, să le dovedim, căm învâ-
țat destul în cei 40 de ani, că am căpătat
minte. Nu mai vrem să ne poarte de nas
cu vorbe sunătoare despre libertate și
drepturi. Voim să avem acea libertate și
drepturi.

Dintre întrebările cele multe cităm
aici câteva: Ce să facem dacă Maghiarul
insultă pe German? Ce trebuie să facem
pentru limba noastră germană în Un-
garia? Ce este legea naționalităților și ce
drepturi ne dă ea? Este un German-Sărb-
Slovac sau Român, fiindcă s'a născut în
Ungaria, Maghiar? Ce este un renețat?
Din ce cauză Germanul să nu-și trimeată
copiii în școlile maghiare? și așa mai de-
parte.

Firește că cărticica aceasta a fost pre-
tutindeni confiscată și procurorii ordo-
nă, unde numai o bănușe, perchiziții domi-
ciliare.

Din camerele române. În ședințele re-
cente ale camerei s'au votat proiectul de
lege pentru ratificarea convențiunii între

România și Bulgaria și proiectul de lege
pentru modificarea legii licențelor.

În senat s'a votat proiectul de lege
al organizației comunale.

**Chestiunea despăgubirilor supușilor
străini din România.** În »Monitorul Oficial»
al României s'a publicat următoarea în-
științare: Ministerul finanțelor primește
prin mijlocirea ministerului afacerilor stră-
ine număroase reclamațiuni din partea su-
pușilor străini, arătând pagubele ce le-au
avut în timpul războaielor din Martie 1907.
Se aduce la cunoștința tuturor acestor
dăunați, că supușii străini având a fi tra-
tați în ceea ce privește ușurările ce se
vor împărți de stat în aceeași măsură și
întocmai ca și cetățenii români, ei trebuie
să se conforme cu totul regulilor stabilite
prin înștiințarea ministerială Nr. 134.901,
publicată în Nr. 252 până la 261 ale »Mo-
nitorului Oficial» dela 15 Februarie 1908.
Supușii străini dăunați sunt dar înștiințați,
că comunicările, ce le-au făcut prin con-
sulatele străine, nu sunt suficiente și că
trebuie să se adreseze direct administra-
țiilor financiare ale județelor unde au fost
dăunați, conformându-se celor șase dispo-
zițiuni din înștiințarea arătată mai sus.
Reclamațiunile lor nu vor putea fi luate
în considerare până nu se vor conforma
acestor dispozițiuni.

Turcia și reformele în Macedonia.
Poarta adresat o notă decanului corpu-
lui diplomatic, prin care spune că acordul
prelungirea, până la 12 Iulie 1914, deci pe
7 ani, a mandatelor organelor reformelor.
Poarta adaugă, că nu se îndoieste că re-
prezentanții marilor puteri vor aprecia a-
ceastă nouă dovadă a spiritului împăciui-
tor al guvernului turcesc, precum și ho-
tărâta sa voită de a duce la un bun
sfârșit importanta operă a reformelor în
cele trei provincii.

Ziarul ministerului austro-ungar de
externe »Fremdenblatt» vorbind despre
prelungirea mandatelor organelor pentru
reformele din Macedonia, zice că se aș-
teaptă un mare și important succes dela
iradeaua sultanului, ceace trebuie a se
recunoaște independent de punctul de ve-
dere din care s'ar privi chestiunea.

**Pressa grecească despre numirea unui
guvernator independent în Macedonia.** Zia-
rele din Atena, în general consideră pro-
punerea numirea unui guvernator general
independent pentru Macedonia, ca avanț

FOILETONUL »GAZ. TRANS.»

Mișcarea istorică

a Românilor din Ardeal și Țara ungurească
în 1907.

În Ardeal și Țara-Ungurească, Ro-
mânii erau obișnuți, până nu de mult,
a-și cunoaște trecutul numai din G. Șin-
cai P. Maior și S. Clain, cei mai aleși istorici
din veacul al XVIII-lea. De atunci
până astăzi s'au făcut însă multe cercetări,
au apărut multe colecțiuni de do-
cumente, totuși unii scriitori nu prea
vreau să țină seamă de ele. De aceea
știința istorică a Românilor din Ardeal și
Țara-Ungurească se reducea la câteva pă-
reri discutabile, după cari Românii din
Ardeal ar fi următorii curați, ai legiona-
rilor Români, și că ei, și-au păstrat toate
așezămintele politice și culturale, ce le-au
adus din Roma. Ungarii — ni-se spunea,
— au aflat aci mai multe voievodate ro-
mâne (dintre cari unul a întovădat și
Țara Românească) și că chiar după ocu-
parea Ardealului de Unguri, Românii și-ar
fi păstrat autonomia lor națională, până
când sub domnia principiilor ungurești
din Ardeal, în veacul al 16 și 17-lea, ei
au fost despoiați de toate drepturile lor

politice. Tot așa de înfloritoare se credea
că a fost starea lor și în ce privește or-
ganizația bisericească. Creștinismul Par fi
adus aci legiunile romane și încă din cele
dintâi veacuri al erei creștine ar fi existat
o mitropolie românească. Învățații arde-
leni știau să ne vorbească de o ierarhie
încă din veacul al 4-lea și să ne numere
o multime de metropolii, cari și-ar fi
avut scaunul, în șir neîntrerupt, în Băl-
grad sau Alba-Iulia, începând din veacul
al 14-lea până la sfârșitul veacului al
17-lea, când această instituție strălucită
ar fi ajuns prin uniunea Românilor arde-
leni cu biserica Romei.

Mare a fost deci surprinderea cărtu-
rarilor din Ardeal, când au apărut scrie-
rile părintelui canonic Augustin Bunea,
care ținând seamă de cercetările istori-
cilor mai noi, și descoperind el însuși mai
multe documente însemnate a arătat, că
poporul român după retragerea legiunilor
de a dreapta Dunărei, nu a mai putut al-
cătui nici o organizație politică și biseri-
cească mai de seamă în decurs de mai
multe veacuri, fiind împedat în aceasta
de popoarele barbare și păgâne, cari l'au
stăpânit, și că abia după nimicirea împă-
răției bulgare prin împăratul bizantin Va-
siliie Bulgarohtonul (1018), și după stin-
gerea elementului slav de-a stânga Du-
nărei și după slăbirea stăpânirii Pacina-

ților și Cumanilor, s'a putut reorganiza și
el ca popor deosebit cu instituțiuni îm-
prumutate în parte mare dela Slavi, până
când i-a ajutat Dumnezeu să-și întemeieze
două principate cari au ajutat pe Românii
din Ardeal să întemeieze și ei două epis-
copate, unul supus mitropoliei din Țara
Românească, și altul supus mitropoliei din
Moldova, dintre cari cel din urmă a putut
există numai până pe timpul mitropolii-
tului Sava Brancovici (1656). După înfiin-
țarea principatelor deci și după întemeierea
mitropoliilor din aceste principate, Românii
din Ardeal și Țara-Ungurească s'au răs-
pândit și s'au întărit prin ținuturile tot
mai largi, reocupând o multime de pozi-
țiuni, din cari fuseseră scoși prin năvăli-
rile barbare și mai târziu de cătră Unguri
și Sași. Deosebit s'a întărit poporul român
în Ardeal, după ce prin înfrăurinta protes-
tantismului s'a smuls din brațele reci ale
slavismului și și-a alcătuit deodată cu
unirea sa cu Roma, o biserică națională,
românească în toată ființa ei, în cler, în
școale, în literatură, în slujba cultului
dunezeesc, și în administrația bisericească.

Astfel pe când istoricii vechi ne în-
fățișau poporul român din Ardeal și Țara
Ungurească, ca pe un element ce mergea
tot înapoi, părintele Bunea ne-a arătat din
contră, că acest popor, deși luptând cu
mari greutăți, totuși ajutat fiind necon-

tenit de Românii din Principate, a înaintat
și s'a întărit din zi în zi.

Vederile aceste sunt un izvor de
mângăiere în asprele lupte ce Românii au
să le poarte acum, pentru desvoltarea
culturii lor.

Adevărul pătrunde însă greu. Vede-
rile părintelui Bunea întâmpinată contra-
ziceri aspre. Acum, în urmă părintele vi-
cariu V. Mangra, în scrierea sa despre
Sava Brancovici, apără vechiul punct de
vedere. Împrejurarea aceasta a dat prilej
părintelui Bunea să scrie și el un studiu
nou despre metropolitul Sava Brancovici,
care deși poartă ca dată a apariției, anul
1906 (atunci a fost publicat partea cea
mai mare a lui în »Unirea» din Blaj), tō-
tuși fiindcă studiul acesta a apărut de
fapt numai în anul 1907, îl putem socoti
ca făcând parte din mișcarea istorică a
acestui an. Dările de seamă, publicate de
cei mai buni istorici în mai multe re-
visite din România, atât asupra cărții
părintelui Mangra, cât și a părinte-
lui Bunea, au dat dreptate celui din
urmă. Dovadă este, între altele și darea
de seamă a eruditului profesor și acade-
mician d-l I. Bogdan, apărută în »Con-
eorbiri Literare» din a. 1907, nr. 4, pag.
447—9.

(Va urma).

puține șanse de a fi primită, căci o atare soluțiune n'ar putea decât să împingă la extrem luptele naționale din Macedonia, căci este cu neputință în situațiunea actuală să se găsească un personaj ideal imparțial, care să inspire încredere tuturor naționalităților în același timp. Câteva ziare adaugă: se uită în această hestiune opozițiunea sigură a Turciei, care va preferi să risce orice pentru a împedea autonomia Macedoniei, căci aceasta ar însemna pentru dânsa pierderea acestei provincii și ar lăsa imperiul otoman fără contact direct cu Epirul și Albania.

Neajunsurile și scăderile noastre economice.

IV.

Să trecem la altă branșă. *Tăbăcitură și piei*. Starostiile vechi ale tăbăcitorilor albi și de cordovan români din Făgăraș, Turcheș, etc. de mult deja au abandonat meseria, cei mai mulți trecând la alte ocupațiuni. Au mai rămas argăsitori de opinci români, cari practică arta lor în unele sate pe sub munte în același mod primitiv, și de cari nu s'a atins cultura. Meseriașii tălpari și Corporațiunea constituită a lor Camera de comerț și industrie au înaintat de repetite ori proteste la guvern — contra argăsitărilor români, cari pun în vânzare pieile aproape crude și mistifică cu ele și pe cumpărător și le face și lor o concurență nelegală și inegală; și din partea conlocuitorilor noștri unguri și săcui din cauza acestei tăbăciri incomplete ne-am atras o poreclă nu prea măgulitoare. Oare noi Românii să nu avem nici un cuvânt de zis față de acest abuz, căci abuz este, a unei clase de oameni în detrimentul celorlalți, și neajunsuri și scăderi ale industriei noastre caznice, căci în prima linie tot poporul nostru este mistificat cu produsele lor incomplete, și anume clasa cea mai de jos și mai săracă.

Să lăsăm invectivele și porecele unguirilor la o parte. Putem răspunde Sașilor, că țehurile lor cu privilegiile lor n'au fost în stare să susțină concurența industriei mari de fabrică, și în această branșă se găsește acum mult mai puțini tălpari sași decât cu 50—60 ani înainte de aceasta. Dar de vre-o 4—5 ani încoace orașele noastre sunt inundate de marfă americană, și noi cu toții purtăm ghetete de Boks, Gems, Luft, etc. etc. de America, care ține de 2—3 ori mai mult, decât pieile tăbăcite în Europa, fiindcă ele sunt mai bine tăbăcite și și mai ieftine și mai solide. Oare noi să nu ne putem mișca din loc în această branșă și să rămânem tot pe punctul slab de mai înainte? Azi avem medici români, tocmai în satele de munte, unde se practică aceste industrii *insalubre*; avem doctori în chimie mai mulți, eșii dintre așa zisa *Mărginenime*, și cari cu câteva borcane ar putea să le dea poze pe baza progresului științei și să le ajute să rezolve întreaga problemă, ca să nu mai dea marfa crudă în comerț. Dacă nu ar fi posibil ori nu ar fi inclinat nici unul dintre chemiștii noștri de a se ocupa cu așa ceva, azi când bărbații și tinerii noștri, brațele viguroase de muncă pleacă și se duc cu duimul în America, ca să intre ca *urieri* în minele și fabricile din America, nu ar putea povățui conducătorii satelor pe unii din cei ce pleacă, ca să caute și să intre cu preferință în fabricile de tăbăcitură și piei din America, ca pe lângă bani să-și câștige și rutina și experiența în tăbăcitură și piei din America, pe care apoi să o practice și dânsii la ei acasă, după ce se vor reîntoarce în patrie?! Azi nici mașinăriile nici metodele de confecționare nu mai sunt pur locale ori naționale, ci un patrimoniu al tuturor.

Câte prin descoperirile Americanilor n'au fost introduse în Europa și ale Europeanilor în America, și câte lucruri bune nu au luat Americanii dela Europeaneri! Aceste și alte chestiuni ar fi de discutat și studiat.

Ion de pe Văcarea.

Câteva enunțiațiuni de ziua de 15 Martie.

Kossuth la Czegléd. — Justh în Macău. — Barabas la Nagy-Körös.

Unii dintre conducătorii partidului kossuthist s'au folosit de ziua de 15 Martie, ca să plece în mijlocul alegătorilor lor din provincie, ca prin enunțiațiuni autoritare să-și petecească autoritatea și popularitatea cam știrbită de un timp încoace.

Așa ministru de comerț *Kossuth* a făcut în *Czegléd* câteva enunțiațiuni cam mistice privitoare la trecutul și viitorul națiunii.

O națiune care aspiră la civilizațiune — a zis între altele fiul tatălui său — nu se poate opri în loc, dacă nu vrea să piară. Impreună cu rozele trebuie să suportăm și spinii. Astfel de spini sunt lozincele importate din străinătate, cari nu stau în nici o legătură cu istoria Ungariei. Fiecare secol își are datorințele sale. Înainte cu 60 ani aceasta datorință era — curajul, astăzi este — munca conștientă spre ajungerea unui scop. Aceasta din urmă e mai anevoioasă... Noi iubim patria noastră nu numai în lupte ci și în progresul ei pe cale constituțională dând națiunea dovezi de perseverență conștie și de credință tare.

La *banchetul* dat în aceeași zi *Kossuth* a protestat contra atacurilor disidenților, acești „profeți mincinoși”. Partidul kossuthist, a zis K., n'a renunțat la principiile ei, ci le va realiza treptat. *Banca independentă se va duce la îndeplinire în anul 1910*, dacă partidul kossuthist va mai deține până atunci majoritatea. Partidele, cari fac parte din coaliția actuală, nu vor împiedea. Susținerea coaliției este necesară, căci guvernul trebuie să rezolve chestiunile, cari le-a luat în programul său de muncă, și în prima linie *votul universal*. *Revizuirea regulamentului* este absolut necesară, deoarece nu putem da din mână arma, cu care am învins pe adversarii noștri. Mai bine să facem o reformă electorală cu ajutorul unui regulament al camerei, corăspunzător intereselor maghiarilor, decât ca aceasta s'o facă alții spre paguba maghiarilor...

În aceeași zi a vorbit la *Macău* președintele camerei *Justh*, motivând necesitatea urgentă a revizuirii regulamentului camerei. *Justh* a zis între altele, că *Tisza* n'a căzut dela putere, fiindcă a voit să înăsprească regulamentul camerei, ci fiindcă n'a respectat (!!) regulamentul existent. *Justh* a mai spus, că dacă nu se va revizui regulamentul, va trage și el consecințele. A vorbit și despre fostul ministru *Kristoffy*, denunțându-l. A zis că *Kristoffy* oferă Vienei neconținut serviciile sale, prin ce s'au creat mari piedeci regimului coaliționist și realizării postulatelor naționale. Cu toate acestea, se mângâie *Justh*, coaliția are la răboj mari câștiguri dobândite pe terenul acesta e...

Bela Barabas a vorbit în *Nagy-Körös* ceva mai amenințător și mai rășboinic. „Națiunea” vrea să-și valideze numai drepturile ei, a zis B., și cât timp pe terenul chestiunilor militare nu se vor realiza drepturile națiunii, gerantate prin legi, — atâta timp națiunea nu va aduce sacrificii noi. Dacă voese (eu, *Barabas*) să văd întreaga națiune într-o singură tabără, nu poate fi vorba de o schimbare a principiilor, ci de o schimbare a tacticii. Poate națiunea a greșit în trecut și dacă recunoaște acum greșala, viitorul îi va hărăzi nouă succese...

ȘTIRILE ZILEI.

— 4 Martie v.

Convoiul festiv jubilar pentru Maj. Sa Monarchul Cu ocaziunea jubileului de 60 de ani de domnie a Maj. Sale, orașul Viena va face un convoiu festiv grandios. Planul a fost aprobat și de Majest. Sa Monarchul. Iată amănunte interesante: Numărul participanților la convoiu va fi de 10,000 de oameni împărțiți în 21 de grupuri. Cheltuiala, ce se va face, se urcă la mai multe milioane de coroane; numai pentru împodobirea stradelor se vor spesa 600.000 de

coroane. Se vor ridica 250 de tribune. Festivitatea începe desdedimineața în Rotunda și în Prater.

Reprezentanța orașului Brașov va ține mâine o adunare generală în sala »Sfatului«. La ordinea zilei sunt 20 obiecte, între cari și propunerea privitoare la celerarea băncii »Sparkassa« și a societății pe acții »National Bank« pentru cedarea unui loc al orașului în vederea zidirii unui hotel.

Banchetul kossuthist din Făgăraș. Ni se scrie, la *banchetul kossuthistilor* din Făgăraș, ținut la 15 Martie n. a luat parte și deputatul Dr. Nicolae Șerban. Ne-a atins foarte neplăcut lucrul, fiindcă noi așa știm că am ales un deputat naționalist, iar nu kossuthist!

† **Vasile Păun.** Din București ne sosește trista știre despre moartea profesorului Vasile Păun. Câtva timp Vasile Păun a fost director al liceului Lazar. El a fost unul din cei mai vechi profesori de limba română, și se știe că Păun a instruit pe Principile Moștenitor Ferdinand în limba română. Decedatul, care s'a distins în timpul din urmă și ca ziarist, n'a împlinit de cât 56 de ani. El a căzut victima unui acces de asthmă.

Marele duce Sergiu la Viena. Marele duce rusesc Sergiu a fost primit Duminică la 12 în audiență de Impărat și reținut apoi la masa imperială. Marele duce Sergiu a făcut dimineață vizite tuturor arhiducilor și arhiduceselor aflători la Viena. Cu trenul de seara Marele duce Sergiu a plecat, după ce a luat parte la un prânz la curte.

În afacerea școlilor grănilărești. Am publicat ieri un comunicat, în care s'a furșat o eroare. Se zice acolo că ministrul la intervențiunea din oficiu a comitetului a casat ordinul comisiunii administrative, pe când trebuia să se zică: ministrul la intervențiunea din oficiu al comitetului suprem (fișpanului) a casat, etc. De altfel cetitorii noștri au fost mai dinainte informați despre mersul lucrului.

Scenele tumultuoase în ședința dietei croate dela 14 a. l. c. Organul Starcevicianilor descrie scena petrecută la citirea rescriptului de amânare a dietei cum urmează: După ce președintele de etate *Barcsic* declarase că va face să se cetească rescriptul, să ridicare starceviciei de pe locurile lor și stigară: „*Lașilor!*” apoi se întoarse spre coaliția sârbo-croată cu cuvintele: „Nu vă temeți de lege! Nu e vorba aici de rege! Răspunșabili sunt numai *Wekerle* și *baronul Rauch!* *Dovediți că nu sunteți slugile lui Werkerle!* Așa apărați voi drepturile poporului? Indată după primul pas rămâneți lași îndărăt! Ce va fi mai târziu!”

Date statistice. — Datele statistice din Germania ne spun, că între toate statele lumene România în privința productivității poporului ocupă loc de frunte. S'au controlat datele nemțești cu cele din regat și s'a constatat, că în România productivitatea e de 194%, pe când popoarele slave foarte productive precum și țările tinere din Statele-Unite, nord-americane, ating cifra de 189%. România este prin urmare în plus cu 5%.

Societatea »Sanatoriul pentru tuberculoși« din Brașov, și-a ținut zilele trecute adunarea generală. Din raportul general prezentat acestei adunări, rezultă că societatea a dat în anul expirat ajutoare în suma de 1169 cor. 61 b. Numărul membrilor societății a fost cu finea anului 1907 de 254 membri ordinari și 12 membri ajutatori.

Dela magistratul orașului primim spre publicare următorul avis: Sângele ce prisoșese dela vitele ucise în abatoriu orașenesc — afară de sângele de porc, care se întrebuințează la prepararea de cârnați, este de vânzare pentru scopuri economice și industriale. Toti cei interesați pot să-și ia informațiuni mai de aproape cel mult până la 31 Martie a. c., dela șeful despărțământului al IV al magistratului orașenesc

Târg în Șercaia. În 17 l. c. nou se va ține în Șercaia târgul de vite, iar în 18 l. c. n. târgul de mărfuri.

Concertul Dohnanyi. Celebrul pianist Dohnanyi va da în 31 Martie n., un concert în Brașov. Bilete se pot cumpăra începând cu ziua de mâine din librăria *Hiesch*.

Reuniunea germană de cântări din Brașov »Männergesangverein« va reprezenta în 5 Aprilie n., opera »Der Frei-

schütz« de Weber. Partia de tenor va cântă de tenoristul din Lübeck *Hans Robert*.

Mănăstire atacată de bandiți bulgari. Din Constantinopole se anunță că noaptea de 26—28 Februarie, mănăstirea patriarhistă *Kalipetra* din vilaietul Salonic a fost atacată de o bandă bulgară. Egumenul mănăstirii și câțiva călugări precum și 7 lucrători au fost asasiinați.

Vezuvul se micșorează. Este interesantă micșorarea acestui munte vomitor de foc. Institutul geografic din Florența (Italia) face din când în când măsurături pe muntele acesta capricios. Înainte de erupțiunea cea mai recentă avea Vezuvul o înălțime de 1335 de metri; azi însă măsură numai 1223 metri. Se dă cu socoteala, că configurațiunea Vezuvului după fiecare erupțiune scade cu câte 100 de metri. Probabil că stră-străneptii noștri vor avea plăcerea a privi erupțiunile ciudatului munte de pe șes, de cumva el nu va trece prin metamorfoza totală stingeri ca și comitorii din Grönlanda și din lună.

»O mamă bună«. Se anunță arestarea doamnei *Janetta Newman*, o personalitate foarte cunoscută și foarte frumoasă din înalta societate dela New-York, care a produs mare senzație. În timp de câtva luni ea a furat o cantitate de juvaere din locuințele amicelor ei, pe care le vizita. D-na Newman a depus bijuteriile la muntele de pietate. Poliția a descoperit la ea bilete de zălogire pentru suma de 4 mii dolari. Cercetând prin apartamentele damei în Central-Park, d-na Newman a mărturisit totul. Ea a declarat că avea lipsă de acești bani, pentru a juca un rol în societate și a face din fiul ei un gentleman.

Un judecător milostiv în Anglia. Despre acest judecător se raportează următoarele: Un sărman om din *Bezance*, era persecutat de a plăti o sumă de 14 livre 5 șilingi și 6 penny, pe care-i datoră de mult timp. Singurul motiv care îl împedea de a le plăti, a fost că era lipsit de ori ce venit. El fu condamnat de a plăti suma datorită. Judecătorul însă, având în vedere situația lui de tot strămtorată a enunțat că nu i se poate cere să plătească mai mult de un penny pe an. Ii vor trebui deci acestui debitor 3426 de ani pentru a obține dela creditorul său o chitanță despre întreaga sumă.

Concertul românesc din Alba-Iulia. Foaia maghiară »*Gyulafehervari Hirlap*« din Alba-Iulia, publică în n-rul său din 8 Martie o elogioasă recensiune despre concertul tinerimii române dat în 5 l. c. în reduta orașului. După ce numitul ziar constată, că prin concertul aranjat tinerimea română a dat o nouă dovadă splendidă despre solidaritatea, alipirea și dragostea ei față de cultura națională românească, recensentul continuă astfel: »La concert a participat un public numărös, între cari membrii corpului ofiteresc în frunte cu generalul garnizoanei. Programul, compus din 8 puncte, l'a executat în partea sa cea mai mare corul mixt român din Alba-Iulia sub conducerea probată a d-lui *Laurințiu Curea*. Prestațiunile corului au stat pe un nivel înalt artistic. Corul, acompaniat în mod perfect de orchestra regimentului 31, a cântat mai multe cântece românești foarte frumoase, fiind neconținut cu frenezie aplaudat. Despre aceasta reuniune putem spune cu drept cuvânt, că vocile admirabile și sonore ale membrilor ei și cântarea armonică a corului întreg — o prezentă ca un factor cultural distinct și de primul rang... Punctul culminant al seratei a fost însă cântecul artistic al genții d-soare *Elena Patilja*, care prin vocea-i frumoasă și bine cultivată a meritat cu drept aplauzele vii ale publicului și cadourile de flori (un buchet și două admirabile lire) ce i-s'au oferit de către comitetul aranjator.

Recensentul mai spune, că după concert a avut loc o serată dansantă foarte animată și reușită.

Se vede din aceasta recensiune, că concertul aranjat de tinerimea română din Alba-Iulia a reușit în toate privințele. Cu atât mai straniu lucru este, că despre o astfel de petrecere reușită tinerii români, cari au aranjat-o, nu dau nimic în publicitate și că trebuie să aflăm din foi străine ce s'a petrecut. Care să fie cauza acestei indolențe? Ori doară tinerimea tace, fiindcă nici unul nu vrea să recunoască despre celălalt c'a făcut ceva bun și cu succes? De boala asta a invideiei dărăpănătoare, am dori să fie ferită junimea noastră. Înțelegem că tac și nu zic nimic cei ce au luat parte la balul unguresc, despre care am vorbit deja în *Gazeta*. Ei tac înfundati ca și cei din Turda și din Dej. Se

Înșală însă dacă cred că lumea românească va trece așa ușor peste sportul de-a se lingeși pe lângă străini și nu va mai ține samă de primejdioasa lor putere. Dacă nu le pasă de ce au făcut și nu simt trebuința de-a se justifica, se vor găsi destui cari li vor scoate la iveală și li vor spăla puțin cu săpun cum se cuvine, căci dacă se va trece așa numai ușor peste isprăvile lor ne putem trezi azi mâne, că Ungurii vor folosi și biletele de invitare ungurești la baluri drept dovadă cât de fericiți sunt azi Românii sub oblăduirea maghiară!

Din Macedonia.

Un Român filantrop. Din Florina (Macedonia) se anunță următoarele: Bătrânul și marele celnic român *Hrista Zega* e pe patul de moarte. Însă înainte de a închide ochii și de a se duce în lumea de unde nimeni nu se mai întoarce, dânsul a voit să-și eternizeze memoria prin săvârșirea unor fapte bune, frumoase și naționale. Așa în primul rând el s'a gândit la fărșiroșii săi, căci sânge fărșirotesc curge în vinele sale. Iată ce a făcut pentru dânsii: în ținutul Florinei *Hristu Zega* cumpărase de mult moșia *Papadia*, a cărei valoare este între 25—30 de mii de lei. În zilele trecute el a dăruit această moșie familiilor de fărșiroși, cari locuiesc actualmente pe dânsa, precum și celor cari ar voi să se stabilească acolo. După aceea s'a gândit la locașurile sfinte românești. Și așa, capelei românești din *Bitolia* a donat suma de 1000 de lei, celei din *Salonic* suma de 300 lei, iar celei din *Corița* suma de 200 de lei. Și deoarece la *Florina* nu este biserică românească, bătrânul *Zega* a dispus, ca după moarte, corpul să-i fie transportat la *Bitolia* și depus în cimitierul românesc dela marginea aceluia oraș. Ca executor testamentar a desemnat pe d-l inspector școlar *N. Tacit*.

O mare serbare românească la Bitolia. O frumoasă serbare românească a avut loc în seara de 23 Feb. v. la »Teatrul Municipal«, singura sală de teatru ce există la *Bitolia*. Dată în beneficiul elevilor săraci ai liceului, succesul material al acestei serbări a fost foarte multumitor. Enorm însă a fost însă succesul moral, — precum citim în »Românul dela Pind«.

Numerosul public care umplea și pe care nu-l mai încăpeau lojile, parterul și galeria, a plecat entuziasmat, acoperind de laude și felicitări pe organizatorii serbării și pe toți câți au avut roluri în desfășurarea programului.

Exclerța Sa Valiul a spus textual următoarele cuvinte: »Știam că școala românească e superioară celorlalte în toate provinciile, dar nu-mi puteam închipui ca dânsa să aibe și elemente așa de frumoase și de perfect pregătite«. În afară de Ex. Sa Valiul, au asistat la serbare înalții funcționari ai Vilaetului, cei mai mulți consuli, generalul rus *Shostak*, câțiva profesori sârbi și bulgari, mai mulți fruntași ovrei și un mare număr de Români.

Programul bogat și variat a fost executat în mod monstru. În program au fost luate și două compoziții ale măștrilor ardeleni *G. Dima* și *I. Vidu* și anume »*Horac*«, cor mixt cu acompaniament de orchestră și »*Lugojana*«.

După executarea programului serbării a urmat bal, care a ținut până în zori, când dansatorii și spectatorii s'au despărțit ducând cu dânsii cele mai plăcute impresiuni și amintiri.

Devastarea școlii române din Belcemen. Săptămâna trecută una din bandele grecești de aci, însoțită de institutul grec din *Belcemen*, de primar și de mai mulți fruntași, au devastat școala română din *Belcemen*, luând cu dânsii băncile școlii și întreg mobilierul. Autoritățile turcești, cari protejează aceste bande, au făcut un fel de anchetă la școala greacă fără a putea găsi nimie din mobilierul furat.

Bancă nouă românească. Din localitatea *Corița* se anunță, că Românii de acolo au strâns, prin subscripții făcute între dânsii, o sumă de bani, care trece de 40,000 lei și că au hotărât să întemeieze în acel oraș o bancă populară românească.

Peregrinaj la Roma.

Primim spre publicare următorul comunicat:

Fiind dată posibilitatea, ca peregrinajul românesc proiectat pentru începutul lunii iunie să se poată ținea deja la finea

lunii Aprilie și începutul lunii Maiu, anume dela ziua a treia a Paștilor noastre și până la finea săptămânei a doua după sf. Paști, pe zilele 28 Aprilie — 9 Maiu, în care timp mai ușor ar putea participa și profesorii cu elevii, e de dorit, ca înscrierile la participare să se facă acum îndată, dar cel mult până la 1 Aprilie n. 1908. Anunțări ulterioare nu se vor mai primi, și dacă până la acel termen nu va fi adunat numărul recer, peregrinajul se va abandona. Anunțări se socotesc numai acelea, cari se fac prin trimiterea taxelor mai jos arătate.

Iată în resumat prospectul peregrinajului:

1. Peregrinii vor porni din *Budapesta* în două grupuri. Cei de clasa I. și II. vor călători cu tren accelerat, iar cei de clasa III. cu tren personal, nefiind pe tren accelerat a treia clasă. În *Fiume* se vor întruni peregrinii pe naie, cu care vor merge la *Ancona* și de acolo cu același tren vor continua spre *Roma*, unde vor sosi cu toții deodată. Oșiți în *Roma* peregrinii se vor împărți iarăși în două grupuri: cel de clasa I. și a II. vor fi așezați în același hotel, iar cei de clasa III. vor fi sălășluiți la ospțiul călugărilor dela *Santa Marta*, din apropierea imediată a Vaticanului și a bisericii Sântului Petru. Cu flește care grup va merge un conducător expert, care va griji și călăuzi pe peregrini, ca să nu întâmpine nici un fel de piedecă. Acești conducători vor fi cu grupul lor până la reîntoarcere în patrie, anume până la plecarea din *Fiume* spre *Budapesta*.

2. În *Roma* vor petrece peregrinii șase zile, în care timp, pe lângă audiența ce vor avea-o la Sfinția Sa Papa și pe lângă asistarea la o sf. liturgie solemnă în biserica Sântului Petru, vor vizita toate monumentele Cetății Eterne, atât cele creștine cât și păgâne, tot ce poate înălța și încălzi sufletele lor.

3. Dela *Roma* peregrinii se vor împărți iarăși în două grupuri: unii anume se vor întoarce pe aceeași cale pe care au mers, anume preste *Ancona* la *Fiume* — *Budapesta* și apoi *acasă*. Alții vor merge peste *Firenze* și *Venezia*, în cari orase vor petrece câte două zile și apoi dela *Venezia* la *Fiume* — *Budapesta* și apoi *acasă*.

4. Prețul participării la aceste două combinațiuni e următorul:

Combinația I: Budapesta—Fiume—Ancona—Roma—Ancona—Fiume—Budapesta: Clasa I.: coroane 300. Clasa II.: coroane 200. Clasa III.: coroane 140. Pentru sumele aceste peregrinii au drept la următoarele: a) Bilet pe tren și naie pe clasa respectivă; b) În *Roma* trăsura dela gară la cuartir și dela cuartir la gară; c) Cuartir, serviciu, luminat și întreținere (dejun, prânz, cină) pe timp de șase zile în *Roma*; d) Intrare liberă la muzeele și galeriile, ce vor fi vizitate în comun; e) Călăuzire pe drum dela *Budapesta* până la reîntoarcere la *Fiume* și asemenea în *Roma*.

Combinația II: Budapesta—Fiume—Ancona—Roma—Firenze—Venezia—Fiume—Budapesta: Clasa I.: 400 coroane, clasa II.: 300 coroane, clasa III.: 200 coroane. Participanții la această combinație au aceleași drepturi și favoruri, ca și cei ce participă la combinația I, cu acea deosebire, că acești peregrini vor petrece și în *Firenze* și *Venezia* câte două zile, și în orașele aceste vor fi provăzuți tot așa ca și după combinația I. În *Roma*, având anume drept la trăsuri dela gară la hotel și dela hotel la gară, asemenea la cuartir și provisiune, la călăuzire și intrare liberă la muzeele, ce se vor vizita în comun. Mai observăm, că în *Firenze* și *Venezia* și cei ce călătoresc pe clasa III. vor avea cuartire și provisiune egală cu cei de clasa II.

5. Programul special și detaiat al peregrinajului se va publica înainte de plecarea cel puțin cu o lună. 6. Aranjatorii vor face tot posibilul, ca peregrinii să nu ducă nici o lipsă și să se întoarcă în patrie cu cele mai dulci amintiri. 7. Anunțările de participare au să se facă la adresa: Dr. Daniil *Fireza*, notar consistorial în *Lugoș*, și tot acolo au să se trimită și banii precum și corespondențele privitoare la peregrinaj. 8. Doritorii de a participa după ori care combinație, deodată cu anunțarea participării și a combinației la care doresc: a lua parte, vor plăti de fiecare persoană anunțată: a) Cei din clasa I. 30 coroane. b) Cei din clasa II. 20 coroane. c) Cei din clasa III. 10 coroane.

Restul taxei trebuie să fie plătit complet până la 1 April st. n. 1908. La caz de repășire anticipațiunile mai sus numite de câte 30, respective 20 și 10 coroane vor fi folosite întru acoperirea speselor pregătitoare de aranjare. După terminul de 1 Mai st. n. 1908 anunțări de participare nu se mai pot primi.

Adagem — după informațiunile ce le avem — că peregrinajul li va conduce înaintea Sfinției Sale Ilustritatea Sa episcopul *Orăzii P. S.* Sa Dr. *Demetriu Radu*.

Deslușiri de ori-ce natură dă Dr. Daniil *Fireza*, camerar papal și secretar episcopesc în *Lugoș*.

Varietăți.

În urma mai multor experiențe s'a constatat că radiul e răspândit aproape uniform în scoarța pământului și de bunăseamă și în restul său. Astfel într'un milion de tone de stâncă s'ar găsi 1,4 grame de radium. În urma altor experiențe s'a găsit în stâncile dela *Montreal* 1,1 grame de radium. După cum se vede dar prezența radiului în scoarța pământesească e aproape uniformă.

Această cantitate de radium răspândită în masa pământului trebuie să aibă o influență grozavă asupra temperaturii, pentru că după calculele unui învățat ar fi destul 0,05 grame de radium la milionul de tone de pământ, pentru ca să compenseze căldura, pe care o pierde pământul.

Multe lipsuri și inconveniente au diferitele feluri de explozive cunoscute, cari sunt întrebuițate pentru mine; chipul lor de întrebuițare e uneori primejdios, de altădată apoi gazul nu ia foc.

Un nou mijloc mult mai practic și mai eficace pune știința la îndemâna industriei minelor. El constă în întrebuițarea aerului lichid ca exploziv.

Se știe că fiind într'un vas închis, aerul lichid întrând în stare gazoasă produce o presiune grozavă.

Pentru a întrebuița aceasta presiune, aerul lichid e introdus în cilindre de bronz astupate la un capăt ca niște supape cari se deschid din afară înăuntru — pe aici se introduce lichidul. În celălalt capăt al cilindrelor sunt niște plăci subțiri de metal.

Aceste cilindre pline cu aer lichid sunt vârate sub stâncă ca și niște cartușe — și după câteva minute presiunea pe care o produce gazul transformat din lichid aruncă stâncă.

În chipul acesta multe inconveniente și chiar primejdii sunt înlăturate.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 17 Martie. Astăzi camera deputaților a continuat discuția cu privire la proiectul de revizuire. La ședință au luat parte și câțiva deputați croați, reîntorși la *Budapesta*.

Budapesta, 17 Martie. Un ziar de seară anunță din *Viena* că în cursul acestei luni se va începe împărțirea tunurilor cu tragere repede în armata austro-ungară. În același timp va începe reorganizarea artileriei de câmp și munte.

Seralevo, 17 Martie. Conflictele dintre sârbii și croații din *Bosnia*, devin tot mai acute. Zilele acestea a avut loc un nou conflict într'o cafeana, din cauza marșului regelui *Petru*, cântat de sârbi. Liga națională croată a luat hotărârea de a se organiza în provincie, pentru a paraliza acțiunea sârbilor.

Madrid, 17 Martie. Din cauza deselor atentate cu bombe din *Madrid*, *Barcelona* și alte orașe, guvernul a luat măsuri, ca portarii și îngrijitorii clădirilor să fie însărcinați cu urmărirea și denunțarea persoanelor suspecte, urmând să fie chemați la răspundere în caz când se vor descoperi anarhiști sau depozite de arme sau explozibile în clădirile puse sub supravegherea lor. Această măsură a provocat o adevărată epidemie de sinucideri între portari. Până acum s'au sinucis 3 portari, între cari și acela al primului ministru.

Petersburg, 17 Martie. Noaptea trecută s'au făcut aproape 400 de perchiziții mai cu seamă pe la studenți și studente dar și la mai mulți profesori din Conservator. Multe persoane au fost arestate.

Diverse.

O vizită la Edison. Edison a învins boala, de care zăcuse în pat. El e recovalescent... *Stephané Lanzonne* dela ziarul »*Matin*« din *Paris*, l'a cercetat zilele acestea în *New-York*. Edison a primit pe *Lanzonne* sezând în fotoliul său. El vorbea încet, dar fără să fie obosit. »Să vedeți, moartea nu e totuși așa de puternică cum se crede« zise el către *Lanzonne*. »Eu sunt un moșneag, dar totuși sunt mai tare ca moartea«. E suficient a voi ca să poți învinge puterea morții«. La observarea vizitatorului că, dacă Edison a căzut la pat pentru a treia oară, aceasta este efectul muncii sale științifice experimentale, răspunse Edison zâmbind: »Da, aceasta se întâmplă pentru știință, dar dealminterea am să mulțumesc științei, că mă trimite din când în când la spital, de vreme ce spitalul este unicul loc de răpaos pentru mine; acasă la mine nu-mi e posibil a mă recrea, din cauză că ispita provenită dela laboratorul meu este mult mai mare decât să-i pot rezista. În laboratoriu îmi petrec zilele și nopțile la masa mea de experimente, pânice cad de obosit. Știința, ca o mamă duioasă îmi împune din timp în timp câte o operațiune silindu-mă să curm activitatea mea favorită. În stare aceasta de neactivitate îmi recâștig puterile pierdute, dragostea d'a trăi și liniștea sufletului«.

Întrebat fiind despre planurile sale cele mai nouă, răspunse Edison: »Priviți, vă rog, există două probleme, ce-mi frământă creierul, și aceste probleme se raportă la industria automobilelor, care s'au dezvoltat azi lumea toată. Eu cred, că oțelul, din care se fabrică diversele părți ale automobilului, nu este massă destul de rezistentă, și caut un material ideal, care să dea mecanismului tenacitatea și țăriia trebuincioasă. Și astfel cred hotărât a putea acvira admirabila putere, ce se numește electricitate pentru automobil. Caut tocmai un tip de baterie, care să dea trăsuri cea mai mare energie și viteză posibilă. În cei șapte ani dedicați în special acestei lucrări am reușit a dobândi rezultate. Voiu afla în viitor, soer, și alte rezultate, decumva nu mă vor întreprinde în munca mea operațiuni chirurgice prea adeseori«.

Bibliografie.

»*Luceafărul*«. Nr. 6 a apărut cu următorul sumar: *N. Sadoveanu*: *Faceri de bine*. — *Maria Cunțan*: *Cântec* (poezie). — *Octavian Goga*: *Fior* (poezie). — *G. Murnu*: *Monumente antice din Roma*. *Câmpul lui Marte*. — *I. U. Soricu*: *La răspântie* (poezie). — *Z. Bârsan*: *Noaptea de Sf. Maria*. — *Elena Farago*: *În prag* (poezie). — *Dr. I. Borcia*: »*Peste puterile noastre*« de *Björnsterne Björnson*. — *Maria Cunțan*: *Cântece* (poezie). — *Cronică*: »*Două culturi*«. O poveste. *Românii și serbările jubilaro ale împăratului Moravuri*. Pentru »*Unirea*«. *Astronomia în literatură*. Din *Germania*. — Știri. — *Posta redacției*. — *Posta administrației*. — *Bibliografie*. — *Ilustrațiuni*: *Vederi din Roma*.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Branicea.

Puteri nouă

se câștigă cu Emulsiunea lui Scott, când toate celelalte mijloace rămân fără rezultat. Este periculos a experimenta cu preparate dubioase, când e vorba de sănătatea omului, și se tratează de

stări de slăbiciune

cari se ivesc la recovalescenti sau în urmă de anemie, oftică și surmenaj. Cine este cu minte, folosește

Veritabilă numai cu marca pescarului ca semn de garanție a procedurii lui Scott.

Prețul unei sticle originale 2 coroane 50 bani
Se capătă în toate farmaciile.

**Dela „Tipografia și Librăria”
A. MUREȘIANU, Brașov**
se pot procura următoarele cărți

(La cărțile aici înscrise este a se mai adăuga pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandările)

Diverse.

Scritorii, critici și critici de N. Rădulescu-Niger 50 b. plus 5 b. porto.

Lira Sionului și cântarea sărbătorilor de Aron Boca Velohereanu 50 b. plus 10 b. porto.

Bocete adică Cantări la morți, adunate de I. Pop-Releganul. Prețul 90 bani. (+ 10 b. p.)

Cu vârful penei, scrieri satirico-humoristice de Antoniu Pop 1 Cor plus 10 b. porto.

Arion și alte cântece diverse pentru toți și pentru toate de I. Darius. — 20.

Elemente din Constituția Patriei și Drepturile și datorințele cetățenești. de Goldis — 40.

Bucătăreasa națională, carte de bucate eselență și ușor de înțeles scrisă de Hincșu după bucătăria română, franceză, germană și maghiară. Prețul 1 cor. 60 bani plus 30 bani porto.

Umbre și lumini poezii de Em. Pădăruș, cor. 250 (porto 20 b.)

Asupra situației, articoli și foișoare de Ion A. Lăpeșat. Preț. 40 b. pl. 10 b. porto)

Influența francesă în România de A. Xenopol profesor la universitatea din Iași. Cu 50 b. + 5 b. porto.

Teoria dramei cu un tractat introductiv despre frumos și artă de prof. Dr. Iosif Blaga. Prețul corone 3.60 (plus 30 b. porto.)

„Despre cel dintâlu ajutor la vătămări ale ochilor” de Dr. Ioan Popp, medic colonel și r. Acastă broșură conține pe 36 pagini staturile cele mai bune, cum să se procedă și ce măsuri grabnice să se ia în cazurile de vătămări ale ochilor, o cârtică, care nu ar trebui să lipsescă din nici o familie.

Cântul în școala populară de Iuliu Pop, învățător în Năsăud. Teoria, praxă și cântări. Este o scriere întocmită pentru cei ce propun cântările. Prețul 60 b. (cu posta 65 b.)

Mamma catechetic pentru primii ani școlastici, ca îndreptar pentru cateheți, învățători și părinți, prelucrat de Basile Pop, profesor la seminarul din Blășiu. Prețul 80 b. (cu posta 90 b.)

A mai apărut tot din peca medicului colonel Dr. Popp instructiva broșură „**Combaterea Malariei**” și va apare în curând în broșură și tractatul foarte interesant și folositor „**Despre tutun**”, o schiță istorică-igienică.

Bucururile de mai sus se pot procura dela tipografia și librăria A. Mureșianu cu 40 b. exemplarul cu porto cu tot pentru intern și cu 50 b. exemplarul pentru România.

Amintiri din Grecia de Teodor Buză preț cor. 1.20 (plus 10 b. porto).

PUBLICAȚIUNE.

Nr. 3797-1918.

Deoarece canalele de strădă din Ulița Lungă și din Ulița de Lături sunt gata așa că pot funcționa, facem atenți pe posesorii de case și de pământ din sus numitele strade, că dându-le în sensul §-lei 4 din statutul pentru scoaterea apei din case sunt obligați ca în termen de 2 luni dela publicațiunea această să înainteze rugare la oficiul inginerilor orașenești pentru a aproba planurile pentru scoaterea apei de pe realitățile lor și sunt obligați ca în termen de 4 luni socotite de la primirea aprobării să-și isprăvească definitiv canalizarea din casele și curțile lor pentru scoaterea apei murdare și de ploae.

În caz că conductul din case nu s'ar efectui în termenul prescris în statute, atunci efectuarea o face pe spesele proprietarilor respectivi de casă orașul însuș, care va încassa, acele spese cu interesele lor legale pe cale administrativă

Pentru jumătatea closetelor după statute este conces un termen de 5 ani, socotit dela aprobarea statuteilor, însă zace în interesul fiecărui posesor de casă să-și facă și joncțiunea closetelor deodată cu facerea conductului pentru scoaterea din case și curți apei murdare și a apei de ploae.

Având în vedere, că la mijlocul lunii lui Martie a. c. să va începe lucrarea de canalizare în internul orașului și răteaua canalului să va continua din strada Vănușii în sus, să fac deci a tenți proprietarii de case din internul orașului, să se intereseze de vreme și să-și caute înșiși punctul resp. locul cel mai favorabil, în care să se facă conductul intermediar dintre casă și dintre canalul de stradă arătând acest loc administrației orașenești însărcinată cu canalizarea; întrelăsând proprietarul această designare, canalizarea intermediară dintre canalul de stradă și de casă, care se face pe spesele comunei orașenești, se va croi pe locul unde-i va conveni mai bine administrația canalizării.

Brassó, în 4 Martie 1908.

(91,1-2) *Magistratul orașeneșc.*

IOAN PETEU
prima fabrică de luminări de Ciară și Parafină din Ardeal.
BRAȘOV, La doi porumbi.

Oferă luminări de ceară albe pentru bisericii, comercianților cu prețul de **fl. 41-50 sută de kg.**

Comandele să primesc numai până la 25 Martie a. c.

Se gă cu arândă ieftină imediat Curtea pentru galițe, Nr. 5 lângă Hața Honterus, împreună cu 7 holde.

Informațiuni se pot lua dela
D-1 George F. Schier,
Str. Schulmeister 23.

Se caută agenți

Persoane aparținând ori cărei clase în special acele ce sunt în relații și contact cu poporul și oamenii dela sate, sunt rugate a-și da adresele respective. Câștig ușor și mare.

Oferte sub **H. A. 2808 Rudolf Mosse,**
Viena (Austria)

STABILIMENTUL DE ACID CARBONIC
a lui **MUSCHONG** din Baia Buziaș
— modern instalat — atară de Kartel livrează prompt ori ce cantitate de **ACID CARBONIC** natural, chemic foarte curat. fluid din izvoarele cu acid carbonic din Baia de Buziaș și din toate izvoarele pentru fabricarea de apă gazoasă, carbonatilor, și alte scopuri industriale.

Să nu se schimbe cu acid carbonic preparat artificial și puțin sporadic.

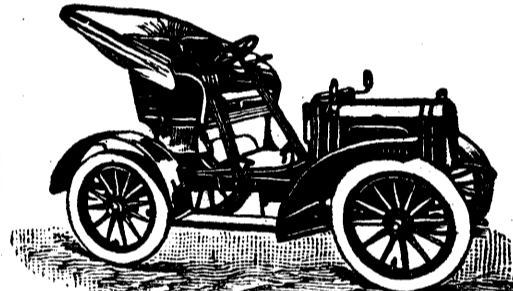
Serviciu demn de încredere și conștiențios
Apă minerala și apă vindecătoare
în sticle de 1/4 și 1/2 litre.

Cu succes miraculos la suferințe de inimă, riolchi și bégică.
Apă de masă de rangul întâiu!!

Informații se dau cu plăcere din partea **Mu-chong's Kohlenäure-Werke und Mineralwasser Ver-andt in Buziasfürdő.**

Adresa telegramelor: **MUSCHONG BUZIASFÜRDÖ.** Int. r. Telef. 18.
Se caută reprezentanți locali abili.

Fie-care posesor a unei Trăsuri-motor a lui PUCH!
economisește mulți bani și mai mult năcaz.

Bicicle motor:
Siguranță mare:
2 HP. (35 Kg.) 2 1/2, 2 3/4, 3 1/2, 4, 5 & 6 HP.

Automobile:
construcție simplă. Executare solidă:
3/4, 7/10, 1 1/16, 2 3/25 HP.

Benzin. Ulei. Părți constitutive Pneumatice.

Reparaturi de automobile.

Reprezentant: MICHAEL MOOSER, Brașov, Strada Porții 39.

La Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Brașov.

Important pentru vândătorii de cărți prin orașe și țerguri este cartea de rugăciune **„Lauda lui Dumnezeu”**

pentru credincioșii de religie ortodoxă română, cuprindând rugăciuni de dimineața și de seară, la sfânta Liturgie, la taina mărturisirei, precum și la alte multe rugăciuni folosite 56 la număr pe 255 pagini, format octav mic.

Acastă carte de rugăciuni artistic legată este prima la Români, care până acuma se închinau din cărți subred legate și ordinare. Acuma nu trebuie să stăm în privința această mai prejos de cărțile de rugăciune ale celorlalte naționalități. Prin cartea de rugăciune „**Lauda lui Dumnezeu**” s'a făcut Românilor un însemnat serviciu, căci ea este o carte de rugăciune frumoasă și se poate căpeta în diferite legături dela mai simple până la mai luxose și toate în preț foarte moderat.

Prețul lor este:

Legătură traicică neagră și aurită cu sêu țără chip sfânt	Cor. b. —.90	Imit. de fildes cu catifea și inchițetore	Cor. b. 2.65
Imit. de fildes în alb sêu negru	1.60	" " " cu catifea și podbă mai mare	3.10
" " " cu inchițetore	1.80		
" " " cu cadru argintat și inchițetore	2.10		

Vândătorii de cărți primesc un rabat mai considerabil.

Tot asemenea atragem atențiunea publicului asupra „**Cartei de rugăciune**” întocmită de protopresbiterul Calistrat Cocu cu aprobarea consistorului episcopesc ortodox-oriental din Cernăuți, care carte format mic octav, cuprindând asemenea toate rugăciunile noastre folosite ar fi cea mai potrivită carte de rugăciune pentru toți școlarii.

Prețul acestei cărți:

În pânză neagră	cor. 1.—
" " " ceva mai luxosă	cor. 1.20
" " " format ceva mai mare	cor. 1.40

Tote acestea se pot procura prin Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Brașov, unde au să se adreseze și vândătorii.

„Gazeta Transilvaniei” cu numărul à 10 fileri se vinde la zaraful Dumitru Pop, la tutungeria, de pe parcul Rudolf și la Eremias Nepoții.